

**Konspekt lekcji języka polskiego w klasie V
z uwzględnieniem elementów oceniania kształtującego
i metod aktywizujących**

Temat: Klasa piąta – eksperci mitologii greckiej.

Czas: 2x45 min.

Wymagania szczegółowe z podstawy programowej:

II. Uczeń zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela.

Uczeń:

- 1. Nazywa swoje reakcje czytelnicze (np. wrażenia, emocje).*
- 2. Konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami.*
- 3. Charakteryzuje i ocenia bohaterów.*
- 4. Identyfikuje mit.*

III. Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń:

- 1. Uczestnicząc w rozmowie, słucha z uwagą wypowiedzi innych, mówi na temat; prezentuje własne zdanie i uzasadnia je.*

Cele główne:

- Powtórzenie i utrwalenie wiadomości o mitach greckich.
- Kształtowanie postaw uczniów na przykładzie wybranych bohaterów mitologicznych.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- wyjaśnia wybrane pojęcia związane z mitologią,
- przedstawia wybrane wierzenia starożytnych Greków,
- wskazuje najważniejsze postacie mitologiczne i ich atrybuty,
- nazywa cechy mitologicznych bohaterów,
- wyjaśnia znaczenie związków frazeologicznych.

Cele lekcji sformułowane w języku ucznia:

- wyjaśnię wybrane terminy (słowa) związane z mitologią,
- przedstawię wybrane wierzenia starożytnych Greków,
- omówię najważniejsze postacie mitologiczne i ich atrybuty,
- wyjaśnię znaczenie związków frazeologicznych.

Nacobezu, czyli na co będziemy zwracać uwagę:

- wyjaśnisz terminy: ekspert, mit, mitologia, prometeizm, altruizm, politeizm,
- dopasujesz atrybuty lub wydarzenia do postaci mitologicznych,
- zastosujesz w tekście odpowiednie wyrazy związane z mitologią,
- podasz cztery informacje lub cechy dotyczące wybranych postaci: Demeter, Prometeusza, Syzyfa i Ikara oraz uzasadnisz swój wybór,
- wskażesz w tekście związki frazeologiczne i wyjaśnisz ich znaczenie.

Pytania kluczowe dla ucznia:

- Dlaczego historie przedstawione w mitach nadal interesują współczesnych czytelników?
- Czy każdy z nas może być altruistą?

Metody i aktywności:

- elementy dramy, wchodzenie w rolę,
- mapa myślowa,
- praca w grupach,
- praca z tekstem.

Materiały i pomoce dydaktyczne:

- karty pracy dla uczniów,
- słownik frazeologiczny,
- wydrukowane kartki prezentujące atrybuty bogów lub bohaterów mitologicznych
- projektor, komputer z dostępem do Internetu,
- kolorowe kartony lub kartki A- 4, flamastry, magnesy.

Opis lekcji

Lekcja ma formułę zabawy konkursowej, której celem jest uporządkowanie i utrwalenie wiadomości o mitologii greckiej. Nauczyciel dzieli uczniów na cztery grupy, odliczając do 1 do 4. Uczniowie zajmują miejsca przy stoliku z określonym numerem. Każda grupa wyznacza swojego lidera, który kieruje działaniami grupy, pilnuje czasu

wykonania zadań, wskazuje osoby prezentujące wyniki wspólnej pracy, podejmuje ostateczną decyzję, w przypadku zbyt długiej dyskusji nad odpowiedzią. Wykonując kolejne polecenia, zespoły zbierają punkty i rywalizują o tytuł „Wybitnych Znaców Mitów”. Zadania punktowane uczniowie wykonują w grupach, nauczyciel kontroluje jednak przebieg ich pracy. W trakcie lekcji przewidziane jest również ćwiczenie interaktywne nie objęte punktacją, które wykonują wszyscy uczniowie i wspólnie je omawiają. Nauczyciel wyznacza wcześniej dwie osoby pełniące funkcje asystentów, których zadanie polega na rozdawaniu kart pracy, zapisywaniu punktacji, pomocy grupom w przygotowaniach do niektórych zadań. Uczniowie asystenci również biorą udział w lekcji, tzn. uzupełniają karty pracy, zgłaszają się do odpowiedzi.

PRZEBIEG LEKCJI

Etap lekcji	Czynności ucznia	Czynności nauczyciela
Czynności organizacyjno-porządkowe (5-7 min.)	Zapoznanie się z celami lekcji i Nacobezu.	Sprawdzenie listy obecności. Podział uczniów na grupy, przedstawienie zasad pracy i celów lekcji. Rozdanie kart z Nacobezu do lekcji.
Wprowadzenie do tematu (5 min.)	Podanie propozycji wyjaśnienia wyrazu ekspert oraz skojarzeń z nim związanych. Odpowiedź na pytania: <i>Czy ja jestem ekspertem?</i> <i>W jakiej dziedzinie jestem ekspertem?</i>	Zapisanie na tablicy słowa: <i>ekspert</i> , rozpoczęcie rozmowy na temat skojarzeń z podanym wyrazem, nawiązanie do tematu lekcji. <i>Podanie tematu lekcji.</i>
Cześć główna (5 min.)	Wyjaśnienie terminów: <i>mitologia</i> , <i>mit</i> , <i>politeizm</i> .	Prośba o wyjaśnienie terminów: <i>mit</i> , <i>mitologia</i> , <i>politeizm</i> . Wyświetlenie terminów na tablicy multimedialnej.
(5 min.)	Połączenie w pary bogów/postaci mitologicznych z odpowiednim atrybutem, wydarzeniem lub dziedziną, którą władał.	Prośba o rozwiązanie pierwszego zadania. Każda grupa wypełnia kartę pracy nr 1. Ocena wykonania zadania. Przyznanie i zapisanie punktów.

(8 min.)	Wylosowanie karty z opisem wybranej postaci i wcielenie się w nią. Prezentacja na forum klasy. Odgadywanie, kogo prezentują uczniowie.	Ocena prezentacji i odpowiedzi uczniów. Przyznanie punktów.
(10 min.)	Wypowiedzi na temat wskazanej postaci z mitologii greckiej. Podanie cech lub informacji wraz z uzasadnieniem. Omówienie efektów pracy grupy na forum klasy.	<i>Praca metodą mapy myślowej.</i> Wymień cztery informacje lub cechy dotyczące bohaterów mitologicznych: Demeter, Syzyfa, Prometeusza, Ikara. Uzasadnij swoją wypowiedź. Ocena i przyznanie punktów.
(5 min.)	Podsumowanie: Odpowiedź na pytania: <i>Czego się już nauczyłem? Co zapamiętałem z tej lekcji?</i>	Zadanie pytań podsumowujących pierwszą lekcję: <i>Czego się nauczyłeś? Co zapamiętałeś z lekcji? Co cię zaintrygowało?</i>
	(Przewidziana przerwa między lekcjami.)	(Przewidziana przerwa między lekcjami.)
(10 min.)	Przedstawienie informacji o Prometeuszu. Wyjaśnienie terminów: prometeizm, altruizm. Uzupełnienie ćwiczenia na stronie portalu <i>Scholaris</i> (<i>Ekran interaktywny – „Prometeusz - samotny buntownik”</i>)	Nawiązanie do bohaterów, o których była mowa na poprzedniej lekcji i skierowanie rozmowy na temat postawy Prometeusza. Wyświetlenie terminów i zadania na tablicy multimedialnej.
(5-7 min.)	Odpowiedź na pytania kluczowe: <i>Podanie przykładów bycia altruistą na co dzień. Mity odpowiadają na pytania nurtujące ludzkość od wieków: jak powstają pory roku, zjawiska atmosferyczne, jak powstał świat i człowiek? itp.</i>	Sformułowanie pytań kluczowych: <i>Czy każdy z nas może być altruistą? Dlaczego historie przedstawione w mitach nadal interesują współczesnych czytelników?</i>
(5 min)	Wyszukanie związków frazeologicznych i wyjaśnienie ich znaczenia.	Prośba o rozwiązanie karty pracy nr 2. Ocena i przyznanie punktów.

(5 min.)	Uzupełnia fragment tekstu odpowiednimi wyrazami związanymi z mitologią.	Prośba u uzupełnienie karty pracy nr 3. Ocena i przyznanie punktów.
Podsumowanie (7 min.)	Czy zrealizowałem wszystkie cele i punkty Nacobezu? Uzupełnienie tabelki.	Powtórzenie celów lekcji i ocena stopnia ich realizacji. Przekazanie informacji zwrotnej dla grup na podstawie wykonanych zadań. Informacja, że Nacobezu będzie wykorzystane wkrótce na sprawdzianie.
(2 min.)	Czy jestem ekspertem w dziedzinie mitologii? <i>Kartka zielona- tak, czerwona – nie, żółta – nie wiem/ nie jestem pewny.</i>	Przedstawienie uczniom pytania i prośba o ocenę wykorzystaniem kolorowych karteczek.
Praca domowa (5 min.)	Ułóż krzyżówkę mitologiczną, której hasło będzie brzmiało: <i>altruizm lub Ułóż cztery zdania, wykorzystując wybrane związki frazeologiczne.</i>	Objaśnienie pracy domowej.
Rozstrzygnięcie konkursu (5 min.)		Ogłoszenie wyników i nagrodzenie poszczególnych grup. Rozdanie znaczków <i>Mitologiczny Ekspert.</i>
Ewaluacja	Naklejenie karteczki w odpowiednim miejscu na planszy.	Prośba o ocenę lekcji. Czy podobała się Wam dzisiejsza lekcja?

ZAŁĄCZNIKI

Karta pracy nr 1

Gr. I

Skojarz i połącz postacie znane z mitologii greckiej z odpowiednim atrybutem, dziedziną lub wydarzeniem.

Afrodyta	plotkarz, ukarany przez bogów wtacza głaz pod górę
Posejdon	zakochał się we własnym odbiciu
Narcyza	narodziła się z morskiej piany, bogini miłości
Szyf	ocean, trójząb, morze

Gr. II

Połącz postacie znane z mitologii greckiej z odpowiednim atrybutem, dziedziną lub wydarzeniem.

Hades	plakała po porwaniu Kory, aż powstał strumień
Hermes	władca podziemi, mąż Persefony
Kyane	nie słuchał ojca, wpadł do morza, skrzydła
Ikar	skrzydełka przy sandałach, listy, wiadomości dla bogów

Gr. III

Skojarz i połącz postacie znane z mitologii greckiej z odpowiednim atrybutem, dziedziną lub wydarzeniem.

Prometeusz	bogini pól urodzajów
Dedal	podarował ludziom ogień, oszukał bogów
Demeter	władca Olimpu, atrybut - piorun
Zeus	labirynt, skrzydła, miał nieposłusznego syna

Gr. IV

Skojarz i połącz postacie znane z mitologii greckiej z odpowiednim atrybutem, dziedziną lub wydarzeniem.

Szyf	przekazała wiedzę i mądrość Prometeuszowi
Atena	tańczyły z Korą na łące, kochały się w Narcyzie
Nimfy	bóg słońca, właściciel ognistego rydwanu
Helios	uwięził bożka śmierci Tanatosa, zdradził sekrety bogów

Polecenie nr 2 (kartki do losowania)

Atrybuty do wyboru: paw, piorun, owoc granatu, trójząb, głaz, muszla.

Opis nr 1

Mieszkam na szczycie Olimpu. Siedząc na moim tronie, spoglądam na ludzi i obserwuję ich życie na ziemi. Bez mojej woli i rozkazu nic się nie wydarzy. Władam zjawiskami atmosferycznymi. Gdy zechcę, rozpogadzam niebo, gdy zechcę mogę zesłać ulewę. Ci, którzy się mi sprzeciwiają, mogą zostać ugodzeni gromem, dlatego zwą mnie Gromowładnym. Ostro karzę niegodziwców i kłamców takich jak Syzyf. Kim jestem?

Opis nr 2

Lubię się stroić i dbać o wygląd, by uważano mnie za najpiękniejszą boginię. Kiedyś stanęłam nawet do rywalizacji o tytuł „Najpiękniejszej”, jednak przegrałam z Afrodytą. Niektórzy uważają, że jestem kłótniwa, zazdrosna, mściwa. Ale jakże się nie złościć, kiedy krew burzy we mnie swoimi uczynkami mój małżonek – pan Olimpu. Kim jestem?

Opis nr 3

Swego czasu cieszyłem się sympatią bogów. Byłem częstym gościem na Olimpie. Jadałem ambrosję i piłem nektar. Jednak nie umiałem utrzymać w tajemnicy boskich sekretów. Próbowałem przechytrzyć bogów, pomogła mi w tym moja żona i wróciłem z zaświatów, uniknąwszy kary. Jednak od srogich wyroków Zeusa nie ma ucieczki. Ukarał mnie srogo i wciąż muszę wykonywać bezsensowną pracę, która nigdy się nie kończy i nie przynosi efektów. Kim jestem?

Opis nr 4

Wyłoniłam się z morskiej piany niedaleko Cypru. Jestem uważana za najpiękniejszą boginię, co potwierdził Parys przyznając mi tytuł „Najpiękniejszej”. Kochają mnie wszyscy bogowie, jednak boginie zazdroszczą mi urody, zwłaszcza Hera. Lubię wybierać się na przejażdżki rydwanem z moim synem Erosem. Kim jestem?

Opis nr 5

Zawsze lubiłam spędzać czas na łące w otoczeniu nimf. Jednak kiedyś nie usłuchałam przestróg matki, zerwałam piękny kwiat i przybył po mnie pan podziemi. Odtąd wraz z nim spędzam trzy miesiące jako jego żona w podziemnym królestwie, by potem powrócić na ziemię i uradować swą matkę – płaczącą boginię. Kim jestem?

Karta pracy nr 2

Gr. I

Odszukaj w tekście związki frazeologiczne pochodzące z mitologii wypisz je i wyjaśnij ich znaczenie.

Jutro ma być sprawdzian z matematyki, ale przecież wszyscy wiedzą, że ten przedmiot to moja pięta Achilleś. Bardzo bałam się tego sprawdzianu, ale kolega zaproponował, że pomoże mi się do niego przygotować, zaprosił też innych chłopców, którzy mają problemy z matką. Poświęci nam czas, zamiast grać w piłkę lub iść do kina. Jestem mu za to wdzięczny, to prawdziwy prometejski czyn z jego strony. Zaraz po lekcjach spotykamy się u mnie, żeby się uczyć. Mam nadzieję, że to nie będzie syzyfowa praca.

Związek frazeologiczny

Wyjaśnienie

.....
.....
.....

.....
.....
.....

Gr. II

Dzisiaj był okropny dzień. W szkole dostałam jedynkę z języka polskiego, pani pytała ze związków frazeologicznych. Skąd niby mam wiedzieć, co to jest puszka Pandory, skoro nie czytałam mitów. Potem mama kazała mi natychmiast posprzątać pokój, powiedziała, że wygląda jak stajnia Augiasza i że robienie porządków w moim pokoju to syzyfowa praca. Nie wiem, co to znaczy i po co mam sprzątać, skoro zaraz i tak zrobi się bałagan. Czy mama tego nie rozumie?

Związek frazeologiczny

Wyjaśnienie

.....

.....

.....

Gr. III

Przed wczorajszym przedstawieniem szkolnym otworzyła się nam prawdziwa puszka Pandory. Najpierw okazało się, że Ewa jest chora i z nami nie wystąpi, potem zerwała się kurtyna, agrafki mocujące stroje rozsypały się po scenie, a na koniec przewróciła się dekoracja. Scena wyglądała jak stajnia Augiasza. Jednak pojawiła się Jola, która podała nam nić Ariadny. Za pomocą magnesu pozbiierała szpilki, zebrała grupę chłopców, którzy ustawili scenografię i zawołała pana woźnego, który poprawił kurtynę. Na koniec znalazła wyjście z najgorszej sytuacji, zapisała tekst Ewy na swojej dłoni i zastąpiła ją. Dzięki temu wystawiliśmy „Mity greckie”.

Związek frazeologiczny

Wyjaśnienie

.....

.....

.....

Gr. IV

Ostatni mecz to była katastrofa. Tak długo ćwiczyłem, przygotowywałem się, a wszystko okazało się syzyfową pracą. Przegraliśmy mecz. Nie sądziłem, że gra na bramce okaże się moją piętą achillesową. Dotychczas tylko strzelałem gole, a to szło mi świetnie. Trener mnie ostrzegął, ale go nie posłuchałem, myślałem, że sobie poradzę i uparłem się, że nadaję się na bramkarza. Trener mówi, że moje plany skończyły się jak Ikarowy lot.

Związek frazeologiczny

Wyjaśnienie

.....

.....

Karta pracy nr 3

Gr. I

Uzupełnij tekst odpowiednimi wyrazami.

Według wierzeń starożytnych Greków siedzibą bogów była góra
Często urządzano tam uczty, na których podawano,
dające nieśmiertelność. Bogowie częściowo byli podobni do ludzi, byli kłótniwi, kochali
i cierpieli. Od ziemskich mieszkańców odróżniały ich jednak
niezwykłe....., władali różnymi dziedzinami, np. Posejdon był bogiem
....., Demeter boginią,
a Aresa bogiem

Gr. II

Uzupełnij tekst odpowiednimi wyrazami.

Według wierzeń starożytnych Greków świat wyłonił się z
Pierwszą parą bogów byli Uranos i Gaja, czyli Wierzono również,
że po śmierci dusze trafiają do, czyli podziemnego królestwa
Hadesa. Przepływa tamtędy rzeka Pojawia się tam przewoźnik dusz
....., któremu towarzyszył trójgłowy pies

Gr. III

Uzupełnij tekst odpowiednimi wyrazami.

Bohaterami mitów greckich są i Zbiór mitów nazywamy
..... Mity wyjaśniają wiele kwestii nurtujących człowieka
od wieków, np. mit pt. „Demeter i Kora” wyjaśnia powstanie.....
Mity mają wiele wersji, najpopularniejsze to mity greckie
i Autorem „Mitologii” jest

Gr. IV

Uzupełnij tekst odpowiednimi wyrazami.

Bogowie często gniewali się na ludzi, aby ich obłaskawić składano im
Zeus, gdy się zezłościł, ciskał, a Posejdon wywoływał
na morzach i oceanach, wymachując swoim
..... Ale byli też bogowie łagodni i żyjący z ludźmi w dobrych
relacjach, jak bogini, która nauczyła ludzi uprawiać oliwki
i przekazała im swoją wielką mądrość, czy Hestia, która opiekowała się domowym
.....

Zasady punktowania poszczególnych zadań.

Zad. 1 (2p.) Przyznajemy 2p. za poprawne połączenie czterech przykładów, 1p. za poprawne połączenie trzech przykładów, 0p. za połączenie dwóch i mniej przykładów.

Zad. 2. (2p.) Przyznajemy 1p. za dopasowanie atrybutów do wylosowanej postaci i 1p. za poprawną odpowiedź grupy – rozpoznanie postaci.

Zad. 3. (3p.) Przyznajemy 3p. za cztery informacje lub cechy postaci i uzasadnienie, 2p. za trzy informacje lub cechy i uzasadnienie, 1p. za podanie tylko czterech informacji bez uzasadnienia. (zadanie z mapą myślową)

Zad. 4. (2p.) Przyznajemy 1p. za wskazanie trzech związków frazeologicznych i 1 p. za wyjaśnienie ich znaczenia.

Zad. 5. (3p.) Przyznajemy 3p. za poprawne wstawienie sześciu wyrazów, 2p. za wstawienie pięciu wyrazów i 1 p. za wstawienie czterech wyrazów do tekstu.

Łącznie do zdobycia jest 12 punktów. Grupa, która zdobędzie najwięcej punktów, otrzyma tytuł „Wybitni Znawcy Mitów”, pozostałe grupy otrzymają naklejki ekspertów.

Karta dla ucznia – Nacobezu, informacja zwrotna i praca domowa

Nacobezu, czyli na co będziemy zwracać uwagę:

- wyjaśnisz terminy: ekspert, mit, mitologia, prometeizm, altruizm, politeizm,
- dopasujesz atrybuty lub wydarzenia do postaci mitologicznych,
- zastosujesz w tekście odpowiednie wyrazy związane z mitologią,
- podasz cztery informacje lub cechy dotyczące wybranych postaci: Demeter, Prometeusza, Syzyfa i Ikara oraz uzasadnisz swój wybór,
- wskażesz w tekście związki frazeologiczne i wyjaśnisz ich znaczenie.

Cele i Nacobezu	(+)	(-)	(+/-)
Wyjaśniłem i rozumiem terminy: mit, mitologia, prometeizm, altruizm, politeizm			
Wymieniłem cechy mitologicznych postaci i uzasadniłem swój wybór.			
Dopasowałem atrybuty do postaci mitologicznych.			
Wskazałem w tekście związki frazeologiczne i je wyjaśniłem.			
Poprawnie uzupełniłem tekst wyrazami związanymi z mitologią i wierzeniami starożytnych Greków			

Praca domowa:

Ułóż krzyżówkę mitologiczną, której hasło będzie brzmiało: *altruizm* **lub** Ułóż cztery zdania, wykorzystując wybrane związki frazeologiczne.

Załącznik – znaczki eksperckie dla każdego ucznia (do wklejenia w zeszyte)

 <p>MITOLOGICZNY EKSPERT</p>	 <p>MITOLOGICZNY EKSPERT</p>
 <p>MITOLOGICZNY EKSPERT</p>	 <p>MITOLOGICZNY EKSPERT</p>
 <p>MITOLOGICZNY EKSPERT</p>	 <p>MITOLOGICZNY EKSPERT</p>
 <p>MITOLOGICZNY EKSPERT</p>	 <p>MITOLOGICZNY EKSPERT</p>